

Time: 3 Hours

Marks: 100

- Note: 1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.

Q1. Define the concept of Public Opinion and examine the role of Opinion Makers in Politics.

OR

Elaborate on the theories of Walter Lippmann on Public Opinion.

Q2. Explain the importance of political parties and describe the elements of Party Organizations.

OR

What are the different types of Pressure Groups? How effective are they in modern political systems?

Q3. Analyze the concept of Political Modernisation? Discuss the problem faced by the political system in achieving Political Modernisation.

OR

Explain the concept of Political Development and discuss its impact on society.

Q4. Review the Feminist Movement and the Human Rights Movement.

OR

Describe the role of Consumer Movement in bringing about change in society.

Q5. Write SHORT NOTES on any TWO of the following:

- Types of Political Parties.
- Non Political Leaders as Opinion Makers
- Peasants Movement.
- Right to Information Act.

वेळ:- ३ तास

गुण - १००

- सूचना:-**
- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 - २) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न १) लोकमताची व्याख्या विशद करून राजकारणातील लोकमत घडविणाऱ्या घटकांच्या भूमिकेची चिकित्सा करा.

किंवा

प्रश्न १) वाल्टर लिपमन यांच्या लोकमत विषयक सिद्धांताबाबत विवेचन करा.

प्रश्न २) राजकीय पक्षांचे महत्त्व स्पष्ट करा आणि पक्ष संघटनेचे घटक विशद करा.

किंवा

प्रश्न २) दबाव गटांचे विविध प्रकार कोणते? आधुनिक राजकीय व्यवस्थेत ते किती प्रभावशाली आहेत?

प्रश्न ३) राजकीय आधुनिकीकरण संज्ञेचे विश्लेषण करा. राजकीय आधुनिकीकरण साध्य करण्यासाठी राजकीय व्यवस्थेत कोणत्या समस्यांना तोंड द्यावे लागते?

किंवा

प्रश्न ३) राजकीय विकास संकल्पना स्पष्ट करा आणि त्याचा समाजावर पडणाऱ्या परिणामांची चर्चा करा.

प्रश्न ४) स्त्रीवादी चळवळ आणि मानवी हक्क चळवळीचा आढावा घ्या.

किंवा

प्रश्न ४) समाजात बदल घडविण्यात ग्राहक चळवळीची भूमिका विशद करा.

प्रश्न ५) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)

- अ) राजकीय पक्षांचे प्रकार
- ब) बिगर राजकीय नेते : लोकमत, घडविण्यातील योगदान
- क) शेतकऱ्यांची चळवळ
- ड) माहिती अधिकार कायदा
